

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ALGILADIKLARI STRESİN

SOMATİZASYON BOZUKLUĞU ile İLİŞKİSİ

ÖZET

Bu araştırma, bir vakıf üniversitesi hastanesinde çalışan hemşirelerin algıladıkları stres ile somatizasyon bozukluğu belirtileri arasındaki ilişkinin belirlemek amacıyla kesitsel bir araştırma olarak gerçekleştirildi. Araştırma EKİM 2021-ARALIK 2021 tarihleri arasında İstanbul'da Avrupa Yakasında bir Vakıf Üniversite Hastanesinin yatan hasta servisi, yoğun bakım ve acil birimlerinde gerçekleştirildi. Araştırmada örneklemin belirlenmesi için evreni bilinmeyen örneklem hesabı formülü kullanılarak yapılan hesaplama sonucunda örneklem minimum 67 kişi olması gerektiği belirlendi. Araştırma en az 6 aydır çalışıyor olan 99 hemşire ile gerçekleştirildi. Araştırmanın verileri hemşirelerle anket yöntemiyle toplandı. Verilerin toplanmasında sosyo-demografik özellikler bilgi formu, algılanan stres ölçeği ve somatizasyon ölçeği kullanıldı. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken, istatistiksel analizler için IBM SPSS Statistics 22 (IBM SPSS, Türkiye) programı kullanıldı. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov Smirnov testi ile değerlendirildi. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotların (ortalama, standart sapma, frekans) yanı sıra niceliksel verilerin değerlendirilmesinde normal dağılım gösteren değişkenlerin iki grup arası karşılaştırmalarında Student-t testi, normal dağılım göstermeyen değişkenlerin iki grup arası karşılaştırmalarında ise Mann-Whitney U testi kullanıldı. Normal dağılım göstermeyen verilerin ikiden fazla grup arası karşılaştırmalarında ise Kruskal Wallis testi kullanıldı. Hemşirelerin yaş ortalaması $26,71 \pm 2,77$ olup, %62,6'sı kadın, %37,4'ü erkek, %64,6'sı bekar, %35,4'ü evli ve %44,4'ü çocuk sahibi değilken, %55,6'sı çocuk sahibidir. Hemşirelerin %76,8'i lisans, %13,1'i ön lisans ve %10,1'i de lise mezunudur. Hemşirelerin %52,5'i herhangi bir serviste, %45,5 yoğun bakım birimlerinde, %2'si acil biriminde, %38,4'ü 1-5 yıl süre arasında, %33,3'ü 6 ay – 1 yıl arasında süreyle, %28,3'ü yıldan uzun süredir ve %85,9'u gece-gündüz vardiyalı, %10,1'i sadece gündüz, %4'ü sadece gece vardiyası şeklinde çalışmaktadır. Hemşirelerin

mesleki memnuniyeti bakıldığında %48,5'i biraz memnun, %30,3'ü memnun değilken, 21,2'si memnundur. Hemşirelerin %74,7'sinin bakımından yükümlü olduğu bir başka birey bulunmazken, %23,3'ünün bakımından sorumlu olduğu bireyin olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin algılanan stres ölçeği toplam puanı $17,84 \pm 3,19$ ölçeğin alt boyutu olarak algılanan stres $10,34 \pm 3,68$ algılanan baş etme $7,49 \pm 1,49$ ve somatizasyon ölçeği puanı $13,41 \pm 5,34$ olarak bulunmuştur. Çalışmamızda algılanan stres ile somatizasyon arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur. Hemşirelerin yaş dağılımı ile algılanan stres arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < 0,05$). Bununla birlikte hemşirelerin demografik, çalışma özellikleri ile algılanan stres ve somatizasyon açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Sonuç olarak hemşirelerin algıladıkları stres göz ardı edilmeyip stres kaynakları değerlendirilmeli ve stresle başa çıkma eğitim programlarının planlanmalı, hemşirelerin ruhsal durumlarının belirli aralıklarla değerlendirilmeli somatik şikayetler göz önünde bulundurulmalıdır. Kurum içinde çalışanlara konu ile ilgili gerekli eğitimin verilmeli ve desteklenmelidir.

Anahtar kelimeler: stres, hemşirelik, somatizasyon